

Sokkoló Bolond-ügy: Czibor Zoltán besúgó volt

2015 augusztus 30. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Czibor Zoltán ügynök volt. A sokkoló történeti tényt – amelyet a közelmúltban mások is publikáltak – Koós Levente dolgozta fel.

A történész szerint az Aranycsapat balszéls?je a fennmaradt dokumentumok alapján érdemi operatív munkát nem

végzett, a dossziéját megsemmisítették, tevékenységére egy később, megrendelésre írt anyagból derül fény.

A „Rongylábúról”, a „Bolondról” bennünk él? képet nem kell átfesteni, de az is tény, Czibor, a Rákosi-rendszer szabad szájú bírálója, aki ötvenhatban fegyvert is ragadott, „Sztójánovits Péter” néven 1953 és 1956 között kettős életet élt.

Először Majtényi György 2010-es, K-vonal című könyvében olvashattunk arról, hogy Czibor Zoltán ügynök volt. Mintegy mellékes körülményként, hiszen a könyv nem a sportról, hanem a kommunista hatalom és a nép viszonyáról szól. Takács Tibor 2014-ben publikált Szoros emberfogás című kötetének már kimondottan a labdarúgás a témája – miként arról az alcíme is árulkodik: Futball és állambiztonság kapcsolata a Kádár-korszakban –, ám Czibor ügynöki múltja ebben is csupán egyetlen bekezdés. Ezért történetelt meg, hogy a sokkoló információ elkerülte a szélesebb nyilvánosság figyelmét.

Pedig a téma ennél nyilván többet érdemel. Erre érzett rá Koós Levente, aki a Zöld és fehér magazin minap megjelent, szeptemberi számában a rendelkezésre álló dokumentumok alapján tárta fel Czibor életének titkolt fejezetét.

– Czibor Zoltánt 1953-ban bizonyos Ferencz József nevű ügynök, az ÁVH alhadnagya szervezte be. A tevékenységéről csak közvetett adatok állnak rendelkezésre, mert az aktáját a disszidálása után megsemmisítették. Ám amikor 1958-ban a Barcelona játékosa lett, ismét a hatalom érdeklődésének homlokterébe került. Korábbi tartótisztjét, az „Eperjesi” fedőnevű Erdélyi Jenőt kérték meg arra, hogy Czibor jelentései alapján, emlékezetből írjon egy beszámolót, ez alapján készült a „Vasutas” fedőnevű akta, amelynek tartalmáról a Történeti Levéltár O-11911 sorszámú iratanyagából tájékozódhatunk – mondta érdeklődésünkre Koós Levente. Kérdésünkre, ez elegendő bizonyíték-e arra, hogy biztonsággal kijelentsük, Czibor valóban ügynök volt-e, a történész így felelt:

– Az ügynöktörvény kritériumai szerint nem, tehát ha élne, Czibor akár perrel is élhetne az állítás ellen, ám történeti szempontból nyilvánvaló, hogy besúgó volt, az ÁVH-nak dolgozott, a dokumentumok kiállják a forráskritika próbáját.

Czibor beszerzésének körülményeiről nem maradt fenn hiteles beszámoló. Koós Levente szerint több mint valószínű, hogy őt is megzsarolták. Hogy mivel?

– Bármivel. Akár mondjuk csempészéssel, mely kihágást a korszak szinte valamennyi sportolója elkövette. A hatóságok többnyire szemet hunytak felette, de ha az érdekük úgy kívánta meg, akkor könnyedén rábizonyították

az illet?re, s megszarolták – fejtegette a történész.

Czibor f? feladata minden bizonnyal Puskás Ferenc szemmel tartása volt, a Honvéd és az Aranycsapat kapitányát azzal gyanúsították, hogy az amerikaiaknak kémkedett. A balszéls?re azért eshetett a választás, mert közismerten nem szívelte Puskást, volt fradistaként úgy általában a honvédosokat, azt gondolták, ezért majd örömmel fecseg Puskásékról. Ám a „cégnek” csalódnia kellett, Czibortól érdemi információt nemigen kapott. Inkább csak olyan ügyekr?, amelyekr?l különben is tudomása volt. Íme, egy részlet „Eperjesi” beszámolójából, mir?l is jelentett neki Czibor:

„Budai László kapcsolatát a budapesti angol követséggel, innen akart Budai gépkocsit vásárolni. Bozsik József rendszeres levél kivitelét és behozatalát különböz? személyek megbízásából. Grosics Gyula nagyméret? csempész tevékenységét. Kotász Antal Angliában lév? gazdag nagybátyjáról, aki nagyobb összeget helyezett le egy bécsi bankban Kotász részére abból a célból, hogy maradjon kinn.”

Erdélyi Jen? le is sz?ri a következtetést:

„A közös munkánk ideje alatt, ami kb. 1 évig tartott, a találkozóknak sok kiesést jelentett, hogy Czibor, mint válogatott játékos sokat volt külföldön, edz?táborokban, azon kívül a saját egyesületével is több külföldi úton volt. Az egy évben kb. 6 hónap vehet? alapul aktív kapcsolattartásnak. Ez idő alatt viszont ügynöki feladatait, bár lehet?ségei korlátozottak voltak, igyekezett végrehajtani. Véleményem szerint már a kiválasztásnál látni kellett volna, hogy környezete igen rossz természete miatt utálja és hírszerz? lehet?ségeit ez nagymértékben csökkenti. (...) Másik lényeges hiba volt, hogy ? maga is gy?lölte clubtársait, ez kölcsönös volt, így hajlamos volt cselekményeket eltúlozni, vagyis dezinformálni azzal a gondolattal, hogy ártson azoknak.”

Czibornak a Rákosi-rendszert bíráló megjegyzéseir?l számos anekdotát ?riz az emlékezet – az 1953 el?tti id?kb?l is. Nem kizárt, hogy ezt is felhasználták ellene. Igaz, a kérdéses id?szakban a vele kapcsolatos történeteket illik óvatosan kezelni. Az viszont egészen biztos, hogy 1956 októberére meggy?lölte a fennálló hatalmat. Nem szóbeszéd, nem városi legenda, hogy a forradalom alatt – az Aranycsapat tagjai közül egyedüliként – részt vett a harcokban, vagy legalábbis a felkel?k oldalára állt: „A HM Ezredes utcai garázs parancsnokát géppisztollyal arra kényszerítette, hogy hagyja el az Ezredes utca területét, a gépkocsikat pedig az ellenforradalmárok rendelkezésére bocsátotta.”

A Honvéd dél-amerikai túrájáról nem is tért haza. Csak a rend kedvéért említjük meg, hogy a Barcelona játékosaként folytatódott a karrierje, ami után az élete nem teljesedett ki. Edz?ként nem érvényesült, családi tragédia is megviselte, nem meglep?, hogy 1990-ben – Puskást megelőzve – hazaköltözött.

Életének titkos fejezetér?l sohasem beszélt, úgy hitte, magával viszi a sírba. Nem így történt. Nyilván nem válik dics?ségére az ügynöki ténykedése, de talán egyetérthetünk Koós Levente személyes – nem történészi min?ségben megfogalmazott – véleményével:

– Nem gondolom, hogy át kellene értékelnünk Czibor Zoltán életm?vét. Jómagam inkább átérzem azt a szörny?séget, amit vele is elkövettek. Érdemi ügynöki munkát biztosan nem végzett, mert akkor annak máshol nyoma lenne. Az ötvenes években bárkit megszarolhattak, így ? is a rendszer egyik áldozata volt.

A megbocsátásra annál is inkább megvan minden okunk, mert a korszakból, az Aranycsapat közvetlen közeléből más közszereplő ügynöki múltjára is fény derült. Olyan emberére, aki a rendszer kegyeltje és haszonélvezője volt, aki a forradalom ellen, a rendszer mellett agitált, mégis a mai napig megbecsült, ünnepezt szereplője közéletünknek.

Czibor Zoltán élete kész regény, amibe – kicsit keserűen vesszük tudomásul – az ügynöki munka is belefért. Ám egy „Bolond” esetében talán még a mérce is más.

Novák Miklós - www.napigazdasag.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu]]>

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következő címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>
- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

[Tweet](#)

Raffay Ernő ajánlásával
Kortörténeti dokumentumgyűjtemény,
készült jelképesen **1919** sorszámozott példányban

Hangoskönyv CD melléklettel

NYOLC MEREK
KÖNYVESRÉS

The banner features a red background with a black fist icon on the left. It displays a book cover titled 'A Bolond-ügy' and a CD case. A circular logo on the right contains the text 'NYOLC MEREK KÖNYVESRÉS'.

Ajánló